

Čís. 9416.

**Syndikátní nárok (zákon ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák.).
Vnucený správce nepatří mezi osoby uvedené v § 4 zákona.
Pokud dohlížel exekuční komisař náležitě na vedení vnucené správy.**

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1929, Co I 2/29.)

V exekuci vnucenou správou pachtovních práv příslušejících dlužníku Františku M-ovi proti manželům K-ovým byl ustanoven vnuceným správcem Dr. Karel Z., jenž nebyl zapsán v seznamu stálých vnucených správců. Žalobce jako postupník Františka M-a domáhal se na eráru syndikátní žalobou náhrady škody. Porušení úřední povinnosti soudu shledával ve výkonu jeho působnosti v tom, že exekuční soud ustanovil přes odpor Františka M-a vnuceným správcem zabavených pachtovních práv JUDr. Karla Z-a, tedy osobu k tomu neschopnou, a jest proto zodpovědným, když tento správce zanedbal povinnosti vnucenou správou mu uložené. Procesní soud první stolice (vrchní soud v Praze) žalobu zamítl. Důvody: Podmínkou syndikátního nároku po rozumu § 1 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. jest, že úředník soudcovský u vykonávání svého úřadu přestoupením úřední povinnosti porušil právo a způsobil tím straně škodu, proti kteréž neposkytují pomoci opravné prostředky, předepsané v soudním řízení. Žalobce vytýká jako porušení práva a přestoupení úřední povinnosti exekučního komisaře, že při zavádění vnucené správy zabavených práv pachtovních jmenoval vnuceným správcem osobu v seznamu vnucených správců nezapsanou. Přehlíží však, že v souzeném případě nešlo o vnucenou správu nemovitosti, nýbrž o správu pachtovních práv. Seznam vnucených správců podle § 106 ex. ř. není určen pro tyto případy. Ale, i kdyby se seznamu dalo použití pro jmenování vnuceného správce práv pachtovních, ani pak nedopustil se exekuční komisař přestoupení úředních povinností, poněvadž obdobně užil práva příslušejícího mu podle § 107 čís. 3 ex. ř., totiž že se zřetelem k výhodnějšímu provádění vnucené správy jmenoval osobu věřitelem navrženou, která té doby vedla vnucenou správu ¼ velkostatku v téže obci, při čemž zachoval se exekuční komisař podle předpisu § 107 ex. ř. in fine, a slyšel povinného o tomto návrhu. Měl tedy František M., i kdyby se podle jeho tvrzení jednalo o osobu k vedení vnucené správy neschopnou, možnost proti usnesení o jmenování správce vznést rekurs, což však neučinil, a již z toho důvodu nemůže syndikátní nárok uplatňovati, an nevyčerpal opravné prostředky, jež zákon tu připouští. František M. nemůže se ani toho dovolávati, že snad exekuční komisař porušil své úřední povinnosti tím, že nedohlížel náležitě na vedení vnucené správy po rozumu § 114 ex. ř., neboť jest spisy prokázáno, že František M. teprve dne 21. ledna 1927 oznámil exekučnímu soudu, že vnucený správce neprovedl hned po sklizni ječmene osetí žitem na 65 měrách pozemků pachtovaných. Exekuční komisař podle povahy věci zví o vadném postupu vnuceného

správce při hospodaření teprve z oznámení stran anebo jiných účastníků, v souzeném případě učinil o tom povinný hlášení nikoli v době podzimního setí, kdy mohla býti zjednána odpomoc, nýbrž až prostřed zimy, kdy práce se setím spojené se vůbec prováděti nedají, a musí se do jara vyčkáti. Nelze tedy ani v tomto případě shledávati přestoupení úředních povinností exekučním komisařem, a bylo žalobu opírající se o § 1 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. jako bezdůvodnou zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Nelze ovšem souhlasiti s prvním soudem, že syndikátní nárok jest vyloučen proto, že žalobce nepodal rekurs do usnesení exekučního soudu, jímž byl jmenován Dr. Karel Z. vnuceným správcem zabavených pachtovních práv Františka M-a, an zákon takovýto rekurs nedopouští (§ 132 ex. ř.). Ale to na věci nic nemění, an se exekuční soudce ani při jmenování vnuceného správce ani při vedení dozoru nad jeho správou přestoupení úředních povinností nedopustil, jak správně dolíčil a odůvodnil již prvý soud. Vytýká-li odvolání, že se soud prvé stolice nezabýval tvrzením, že syndikátní nárok proti státu vznikl tím, že vnucený správce Dr. Karel Z. nevykonával povinnosti zákonem mu předepsané, nevěnoval náležitou péči řádnému obhospodaření pozemků v usnesení exekuci povolujícím blíže uvedených a zejména neosíl po sklizni ječmene na podzim roku 1926 žito, přezírá, že se žalobce o těchto okolnostech v žalobě sice zmínil, že však na tento důvod syndikátní nárok proti státu v prvé stolici nezaložil (§ 483 c. ř. s.), dále, že vnucený správce nespadá do okruhu osob uvedených v § 4 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák., jelikož není zřízen k soudním jednáním úředním, nýbrž spravuje toliko určité jmění dlužníkovu z příkazu soudu a pod jeho dozorem (tak také Dr. Herrmann Sander, Die Syndikatsklage, Vídeň 1909, str. 58 a s ním Dr. Armin Ehrenzweig, System des österr. allgemeinen Privatrechtes, druhý svazek, prvá polovina, Das Recht der Schuldverhältnisse, Vídeň 1928, str. 696, pozn. 11). Ale dovolání marně poukazuje i k tomu, že exekuční soud vyzval Františka M-a, by se nevměšoval do činnosti vnuceného správce, neboť, i když se tak stalo, nemělo to významu pro rozsah povinností uložených exekučnímu soudci podle § 114 ex. ř. Jest tedy odvolání neopodstatněno v každém směru a nebylo mu proto vyhověno.

Čís. 9417.

Námítka zahájené rozepře jest odůvodněna, domáháno-li se v obou žalobách, by bylo uznáno právem, že exekuční nárok na zaplacení téže pohledávky zanikl, třebas bylo se v obou žalobách domáháno též zrušení exekuce, při čemž každá ze žalob se domáhala zrušení exekuce povolené jiným usnesením soudu.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1929, R II 262/29.)